

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тренінг командоутворення у спеціальній освіті та інклюзії

Освітня програма
«Спеціальна освіта»

Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»

Спеціалізація 016.01 Логопедія

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __ від “___” серпня __ 2024_ р.

м. Івано-Франківськ – 2024

Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури, політики, зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Форма силабусу розглянута на засіданні НМР університету
Протокол № ____ від «__» _____ 202_ р.

Форма силабусу Затверджена Вченою радою університету
Протокол № ____ від «__» _____ 202_ р.

Розробники силабусу: Джус Оксана Володимирівна, професор кафедри професійної освіти та інноваційних технологій, доктор педагогічних наук; Лукачович Галина Олександрівна, асистент кафедри професійної освіти та інноваційних технологій, аспірант Спеціальна освіта.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Тренінг командоутворення у спеціальній освіті та інклюзії	
Освітня програма	Спеціальна освіта	
Спеціалізація (за наявності)	016.01 Логопедія	
Спеціальність	016 Спеціальна освіта	
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка	
Освітній рівень	бакалавр	
Статус дисципліни	вибіркова	
Курс / семестр	2/4	
Розподіл за видами занять та годинами навчання		Заочна 1р 9 міс
	Лекції	8
	Практичні	4
	Семінари	4
	Самостійна робота	74
Мова викладання	українська	
Посилання на сайт дистанційного навчання		

2. Опис дисципліни

Мета: забезпечити засвоєння студентами ОР «бакалавр» наукових уявлень про основні практичні засади і теоретичні положення особливостей та закономірностей особистісного зростання, реабілітації, корекції; підготовка здобувачів до організації і здійснення процесу професійно-особистісного зростання корекційного педагога, формування в здобувачів готовності до здійснення ролі тренера для дітей з ООП, педагогічних працівників і батьків.

Компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з ООП.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із ООП.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно розвивального освітнього середовища.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати ньому рівноправний клімат комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою - на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії. включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність до реалізації базових знань про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості центральної нервової системи та вищих нервових функцій осіб з порушенням мовлення для забезпечення ефективного логопедичного впливу на розвиток їхньої мовленнєвої діяльності у різні вікові періоди.

СК-18. Здатність до інтеграції та реалізації знань про особливості та закономірності мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості: психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності як основи реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

Програмні результати навчання:

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

PH9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загально середньої освіти тощо.

PH10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

PH11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

PH12. Аргументувати, планувати та надавати психолого педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

PH13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

PH14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

PH15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти: бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні: спеціальну апаратуру та інструменти.

PH16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних з законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів

PH 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

PH22. Добирати і застосовувати у професійній діяльності методики, технології, засоби педагогічного впливу, реабілітації осіб з порушенням мовлення у різні вікові періоди для здійснених корекційно-розвивального впливу на психомоторний, когнітивний та мовленнєвий розвиток осіб з різними мовленнєвими порушеннями

PH23. Розуміти важливість відповідального стану до здоров'я та уміти раціонально використовувати ресурси особистості.

PH24. Уміти вирішувати проблеми та приймати рішення у складних практичних ситуаціях, демонструючи лідерські якості та навички ефективної командної взаємодії.

PH25. Демонструвати соціальну відповідальність та свідому поведінку, слідувати демократичним та гуманістичним цінностям у професійній та громадській діяльності

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема.1 Тренінгові технології в корекційно-реабілітаційному процесі як навчальна дисципліна. Основні категорії курсу	Основні категорії курсу. Мета і завдання. Предмет і об'єкт. Поняття тренінгу. Структура тренінгу. Учасники корекційно-реабілітаційного процесу	Опрацювати відповідні джерела, підготуватися до обговорення, заповнити таблиці
2	Тема.2 Роль ведучого в організації тренінгу	Особистість ведучого тренінгу, його функції та роль. Труднощі в організації тренінгу	Опрацювати відповідні джерела, підготуватися до обговорення, створити схеми, скласти конспект

			тренінгу для батьків дітей з ООП
3	Тема.3 Група як важливий чинник тренінгу	Переваги групової форми роботи. Основні аспекти групового процесу. Стадії розвитку групи. Основні психотерапевтичні чинники групової роботи. Вимоги до комплектування групи.	Опрацювати відповідні джерела, підготуватися до обговорення, скласти конспект тренінгу для дітей з ООП
4	Тема.4 Основні техніки і вправи, що використовуються в тренінгу	Розминочні, розігрівачі техніки і вправи. Техніки та вправи, спрямовані на знайомство і згуртування групи Техніки та вправи, спрямовані на самопізнання. Релаксаційні і медитативні техніки, КПТ техніки	Пройти тестування, опрацювати відповідні джерела, підготуватися до обговорення,
5	Самостійна робота (60 год)	Пройти онлайн курси чи скласти конспект тренінгу для педагогів	Пройти онлайн курси

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни III семестр	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція, контрольні	10
Практичні	20
Семінари	10
Самостійна робота	10
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні												Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Лекції					5						5		10
Практичні				10						10			20
Семінари			5						5				10
Самостійна р-та											10		10
Залік												50	50
Всього за тиж-нь			5	10	5				5	10	15	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери, інтернет, бібліотека, онлайн джерела та ресурси та ін.
Література:	
1. Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції: Навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2004. 310 с.	
2. Святенко Ю. О. Тренінг особистісного зростання: навчально-методичний посібник для студентів. Київ: Слово, 2017. 127 с.	
3. Терлецька Л. Г. Тілесно-орієнтований тренінг. Київ: Слово, 2016. 104 с.	

4. Гаврилов О., Сербалюк Ю. Використання тренінгу комунікативної компетенції у підготовці дефектологів // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова: Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія. Збірник наукових праць. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – № 19. – С. 20-25.
5. Особистісно-професійне зростання : психологічні тренінги : навч.-метод. посіб. / за ред. Л.В. Долинської, О.В. Темрук. Київ: Каравела, 2018. 560 с.
6. Павлютенков Є.М. Конфлікти: сутність і подолання. Стрес у педагогічній діяльності. Х.: Основа, 2008. 224 с
7. Терлецька Л. Г. Психологія здоров'я: арт-терапевтичні технології. К.: Слово, 2016. 128 с.
8. Терлецька Л. Г. Психологія здоров'я особистості: технологія психосинтезу: навч. посіб. дл студ. ВНЗ напряму підгот. 8.040101 (магістр), спец. «Психологія особистості». К.: Слово, 2016. 152 с.
9. Тренінгові, соціально-реабілітаційні і навчальні програми із формування здорового способу життя в учнівської і студентської молоді / За наук. ред. В. Г. Панка, Н. М. Городнової, Н. В. Лунченко. К.: Ніка-Центр, 2008. 180 с.

Інтернет-ресурси

10. Академія гугл. URL: <https://scholar.google.com.ua/>
11. Бібліотека ПНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/electronic.php>
12. Наукова бібліотека ім. Вернадського. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
13. Сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
14. Сайт МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій, вул. Чорновола 57, кабінет 104 Сайт: http://kpoit.pnu.edu.ua Facebook: https://www.facebook.com/profile.php?id=100063567279946&sk=about Instagram: https://www.instagram.com/kafedra_peit/ E-mail: kpoit@pnu.edu.ua
Викладач, асистент	Джус О.В., Лукачович Г.О.
Контактна інформація викладачів	oksana.dzhus@pnu.edu.ua halyna.lukachovych@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
--------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. ➤ Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові</p>

	<p>бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/ Coursera, Prometheus, Edera, Futurelearn, ВУМ, Дія, Всеосвіта, Наурок, Освіторія, ua.udemy та ін.</p>

Викладач

Джус О.В.
Лукачович Г.О.